

УДК 351.74:349 (477)

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ – ЗАПОРУКА УСПІХУ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПРАВООХОРОННОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Автор: *Казанчук І.Д., канд. юрид. наук, доцент, професор кафедри адміністративної діяльності ОВС факультету №3, Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків*

Реалії сьогодення свідчать, що важливим фактором розвитку та формування поліції європейського зразка, якій громадськість довіряє, є «очищення» цієї правоохоронної структури від «не чистих» на дії поліцейських. У цьому аспекті цікавим для наслідування є досвід ряду країн Євросоюзу, де процес люстрації має свою давню історію, відповідні спеціальні законодавчі акти та виконавчі органи - відповідні комітети і служби. Так, зокрема, в Естонії ще у 1989 році люстрації підверглися практично усі державні службовці та працівники правоохоронних органів, які насамперед, обіймали керівні посади у державних структурах. Очищення пройшли посадові особи в усіх сферах і на всіх рівнях. І ті особи, хто не пройшов «екзамен» на чесність у роботі, позбавили права працювати в державних органах строком на 10 років. Той же самий механізм люстрації діє у Німеччині, Польщі, Чехії, Латвії, Румунії, Литві та ряді інших держав [1]. Отже, рівень професіоналізму поліцейських і антикорупційна політика в діяльності поліції, як важливого органу виконавчої влади, завжди були у фокусі уваги суспільства, тому кожна зміна у стратегії правоохоронної діяльності обов'язково супроводжується відповідною реформацією кадрової політики.

Згідно ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію» завданнями поліції як центрального органу виконавчої влади, який служить суспільству, є надання поліцейських послуг у сферах: 1) забезпечення публічної безпеки і порядку; 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; 3) протидії злочинності; 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [2].

На сучасному етапі, коли служіння суспільству передбачає відмову від агресивної політики, чіткого виконання вимог законів України «Про очищення влади» від 16.09.2014 р. № 1682-VII, «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. № 1700-VII, у європейській поліцейській все більш чіткого оформлення набуває ідея пріоритетного розвитку відомчої етики органів

поліції як теоретичного базису високоморальної поведінки правоохоронців. Це також пов'язано з тим, що рівень стосунків суспільства і силових структур вимагає від керівництва МВС України не тільки чіткого і вірного виконання владних повноважень, дотримання встановлених правил і процедур у площині закону, але й того, щоб ці дії ґрунтувалися на морально виправданих, із погляду суспільства, управлінських рішеннях. Іншими словами, поліцейський як служитель закону повинен нести відповідальність не тільки за прийняті ним рішення, але й бути підзвітним за моральне підґрунтя цих рішень.

До числа основних аргументів на користь розвитку саме етичних принципів поліцейської діяльності відносять такі особливості як:

- право вибору при прийнятті рішень щодо життя, волі й власності інших громадян;
- обов'язок демонструвати кращі стандарти поведінки (чесність, об'єктивність, високий рівень моральності);
- право застосування непублічних, оперативно-пошукових методів роботи, під час яких належне використання конфіденційної інформації повністю залежить від особистих якостей співробітників;
- некваліфіковані й протиправні дії працівників поліції наносять моментальний і значний збиток для іміджу всієї правоохоронної системи й органів державної влади.

Таким чином, обов'язковим є запровадження системи корпоративної етики та протидії професійній деформації поліцейського персоналу на усіх рівнях з метою запобігання негативних корупційних явищ, а також безконфліктної реалізації особистих, корпоративних та державних інтересів. З огляду на це, насамперед, керівники органів поліції при формуванні корпоративної ідеології й відомчої філософії, які б найбільш повно відповідали вимогам суспільства, мають ставити за мету виховання в підлеглих таких персональних якостей, як повага до особистості іншої людини; доброзичливість; ефективність і професіоналізм; дотримання принципів законності й верховенства права; відповідальність; турбота про людей; чесність у ставленні до себе та інших; самовіддане служіння суспільству.

Література:

1. Пеленська О. Люстрація в Україні та закордоном / О. Пеленська. – Прага, 2009. – 186 с.
2. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII [Електронний ресурс] / Веб-сайт Верховної Ради України. – 2015. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/580-19>.